

A VILÁGJÁTÉK TESZT

Mit tanultam Polcz Alainetől

Németh Margit

Klinikai szakpszichológus, kiképző pszichoterapeuta

A gyermekek játéka

- ▶ A tanárnő alapnak tartotta, hogy a gyermekeket játékon keresztül kell megismerni és gyógyítani
- ▶ A játék megfigyelése, az abban megjelenő érzelmek értelmezése közel 100 évre nyúlik vissza: Magyarországon 1930-ban Dr Schnell János ideggyógyász főorvos, a Gyógypedagógiai és Orvopszichológiai Intézet igazgatója berendezett egy játékszobát, ahol a megfigyelési szempontok diagnosztikus értékkel bírtak. A gyerekekkel való egyéni és csoportos játék foglalkozásoknak pedig terápiás összetevői voltak.
- ▶ Sajnos, a kezdeményes elhalt

Világjáték

- A „világ technikát” M.Lowenfeld (1937) nevéhez kötjük
- Több évtizedes munkásságának köszönhetően vált diagnosztikus és terápiás eljárássá
- Megítélése és elfogadottsága körül mindig nagy viták voltak
- Tudománytörténeti összefoglaló: Csenki Laura – Jambrik Máté (2018)
- Polcz Alaine „letisztult” változat

Értelmezés

- ▶ Többen tettek rá kísérletet, DE!
- ▶ - nem azonos módon használták az eszközöket
- ▶ - az elemszámok változóak voltak (200 elem/330 elem)
- ▶ - homokkal/homok nélkül
- ▶ - 50 gyermek/174 gyermek
- ▶ Tüneti mintázatokat írtak le az elemszámok és a tárgyak elrendezését illetően, és azt értelmezték ((C. Buhler M.van Wylick 1930-as évek, Lumry 1951, Buhler 1951, Buhler és Carrol 1951) (in:Csenki-Jambrik)

Szimptomatikus jegyek/Értelmezés

- ▶ Leírtak: agresszív, üres, szervezetlen, sematikus, veszélyes és zavart világot.
- ▶ Értelmezéseik általánosak voltak.
- ▶ PI: agresszív világ: az agresszió projekciója
- ▶ üres világ: elutasítás, menekülés, kapcsolati deficit
- ▶ szervezetlen: gyenge szelf kontroll
- ▶ sematikus: éretlenség, merevség, perfekcionizmus
- ▶ veszélyes: balesetek, harc, vadállatok
- ▶ zavart: zárt, dezorganizált, rigid

Szimptomatikus jegyek/Értelmezés

Polcz Alaine

- ▶ Több szimptomatikus jegy és cizelláltabb értelmezés
- ▶ PI: dezorganizáltnál a különféle patológiák jellemzőit is leírta (pszichotikus, pre pszichotikus: bizarr, kóros tartalmak, túl sok vagy túl kevés tárgy, inadekvát összefüggések)
- ▶ zártság, izoláció: a szabad cselekvésnek, én érvényesítésnek, élmények szabad be/ki áramlásának és feldolgozásának akadálya
- ▶ agresszió: tárgykezelésben, tartalomban. Fontos! Agresszió és szorongás együttjárásának figyelembe vétele és az elkülönítés (támadás-védekezés)

Standardizálás

- ▶ Standardizálásra is többen tettek kísérletet (a fent említett szerzők), de itt sem volt egységes az elemszám, a kategóriák száma, a vizsgálatban résztvevők száma
- ▶ Legtöbbet Charlotte Buhler és munkacsoportjának vizsgálata adta a teszt értelmezéséhez.

Életkori jellegzetességek

- A vizsgálat és annak publikálása 1970-ben (Kamp és Kessler, Bowyer)
- (Polcz Elaine 1966-ban tette ismertté Magyarországon)
- Fejlődési konfigurációkat írtak le
- Pl: 6-7 évesek sematikus konfiguráció
- 10 éves kor fölött realiztikus konfiguráció
- A tanárnő ebben a kérdésben is az életkori jellemzőket és a környezeti sajátosságokat emelte ki.

Mit adott hozzá Polcz Elaine?

- ▶ A diagnosztizáláshoz és a terápiához is releváns felhívó kérdéseket, melyekkel meg tudjuk világítani a játékban megjelenő konfliktusokat, az áttételek mentén kifejezhetőek a nehézségek.
- ▶ - Ki vagy Te ebben a világban?
- ▶ - Hol laksz ebben a világban?
- ▶ - Kivel laksz ebben a világban?
- ▶ - Hol süt a nap és hol van árnyék?
- ▶ - Hol üt ki tűz?
- ▶ (Már bővült a kérdések köre!)
- ▶ Ami még fontos: az oldaliság kérdése, amit már ő is feszegetett, de végül Frenkl Szilvia ki is hangsúlyozta)

Amit a könyvből nem lehet megtanulni

- A gyermek elsődlegessége
- Az anamnézis fontossága
- A gyermek életkörülményeinek ismerete
- A normál fejlődésből adódó életkori jellemzők ismerete
- A szülők szerepe/ a szülőkkel való munka fontossága
- A játék fontossága
- Az első tárgyválasztás (Pl: ház, állat)

Tárgyak jelentése, és ami mögötte lehet

- Barlang
- Jelentheti az elbújást, de az anyaméhet, az anyaölt, a védelmet is

- Óriás
- A szigorú felettes én
- De! egy ödipális korú fiú esetében a vágyat is, hogy ő legyen olyan óriás, mint apja, kivel azonosítani szeretne

- Templom
- A bűntudat megjelenítője lehet
- De! Egy mélyen hívő, vallását gyakorló gyermeknél (a bűntudat mellett akár), a mindennapok természetes eleme.

- Kereszt
- Nem feltétlenül csak a vallásosságot, a halált, a temetőt jelentheti, hiszen egy vidéki fiúnak, ha falut rak ki, természetes, hogy kiteszi a keresztet, hiszen minden faluban van kereszt.

- Medve/maci (Tedy/Dady)
- A tanárnő erdélyi példákat hozott a medvével kapcsolatban (medve támadások), de azt is elmondta, hogy szinte minden újszülött kap egy macit mikor megszületik, ami kedves, puha, sokszor átmeneti tárgy, amibe biztonsággal lehet „kapaszkodni”, ha nincs jelen a szülő.

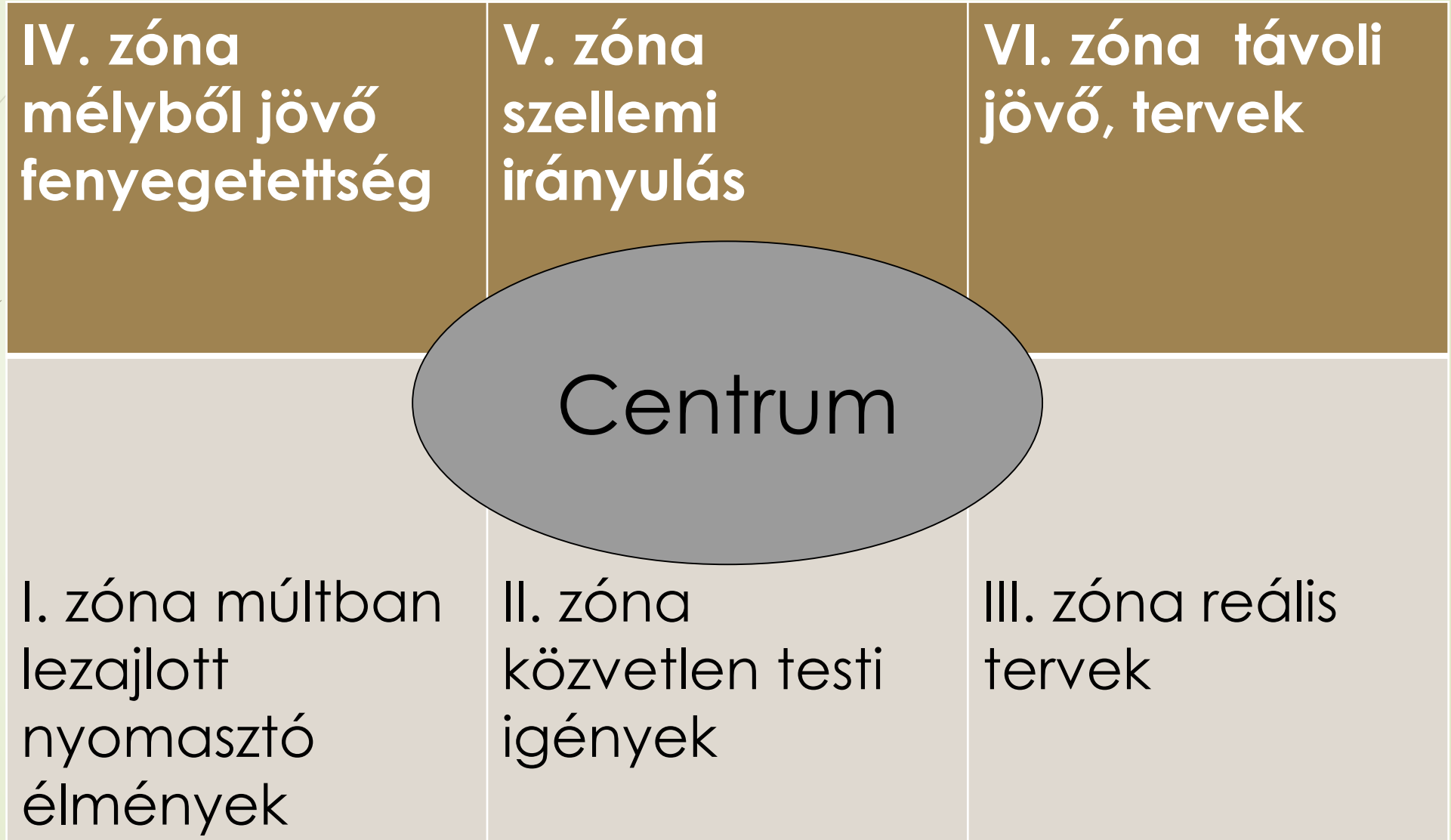

Mit mutat elsőre a „tér”

- ▶ A térszimbolika szerepét Roger Mucchielli dolgozta ki
- ▶ DE! Polcz Alaine „elvi és gyakorlati” szempontok miatt nem vette át
- ▶ Azzal támasztotta alá, hogy a kisgyermeknél még a térbeli tájékozódás sem alakult ki, emiatt a térszimbolika sem értelmezhető
- ▶ A tanárnő is vizsgálat a térszimbolikát (fontosnak is tartotta), de csak stabil építési helyzetben és nagyobb gyermekeknél (ma vizsgáljuk és értelmezzük)

A tér, és amit Polcz Alainetől tanultam

-
- ▶ A tér elemzésénél kiemelte az I., IV., VI. zónát, valamint a centrumot, amit első ránézésre meg kell vizsgálni, hiszen a múltban lévő rossz élmények, melyek még a jelenben is hathatnak nagyon felhívóak lehetnek, és kérdés, hogy a távoli jövőben van-e remény.
 - ▶ A centrum, mint a centrális probléma megjelenítője fontos számunkra.

Diagnosztika és terápia

- ▶ A diagnosztika fontosságát is hangsúlyozta
- ▶ De! elsősorban a terápiás alkalmazását, a dramatikus játékot tartotta nagyon fontosnak
- ▶ Több világ építését javasolta
- ▶ Fontosnak tartotta a gyermekkel való közös játékot

„A halál az élet része”

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET